

Milan Grošelj

DE NONNULLIS VOCIBUS
IN LEXICO LATINITATIS MEDII AEVI IUGOSLAVIAE
FASC. I & II OBVIIS

In Lexico, quod auspiciis Consilii Academicarum Scientiarum et Artium SFR Iugoslaviae Zagrabiae MCMLXIX moderantibus M. Kostrenčić, Veljko Gortan, Zlatko Herkov in lucem edi coeptum est, viri docti supra memorati nonnullas voces ut parum certae aut prorsus ignotae significationis potius interpretamento carere voluerunt quam ut quicquam incerti litteris mandarent. Accedit, quod quaedam voces perperam lectae in editiones documentorum irrepserunt. Et priores et posteriores ut explicet, posteritati elaborandum erit. Nos quae temptavimus, infra publici iuris facienda putavimus.

abveritare, habertare — ex *adveritare* (q. v.) ortum.

abranis — vox potius bona uxoris a communibus separata significare videtur.

adsugia — ex *axungia* derivatum.

agocium — e gr. *agogeion* derivatum.

amphisterbus (?), *-um* (?) — in textu ablativi leguntur: pro habendis suis vellis, amphisterbis et antennis. Atqui s. v. *amplustra* locus simillimus legitur: Carbasa, amplustras et peticas. Itaque sub *amphisterbis* ablativum *ampluatribus* latere suspicari licet et lemma ut nihili putandum.

arganger? — falso pro *argagnis*. Cf. s. v. *cavalettus*: cum suis cavalettis et arganis, i. e. iugis. Cf. *arganum*, *argagnum*.

artatikium? — perperam lectum videtur pro »dricirium«, cf. *dircirium*, *drecia*, *dreçera* (ven. dreza, ital. treccia, treccera).

asplus — perperam pro »duplus«, pendens duplex ambos lobos pulmonum designat.

assa maza? — ital. samassa »vas quoddam«. a(s)-protheticum.

arcolinia, arculina? — pellis mustelae (ital. martora ex theod. Marder; per dissimilationem ex *martolina sc. pellis).

arrendare ... hebarum — corr.: herbarum.

ascaratus — pro: ascargatus, cf. *cargum*.

aurifrisium ... praecinctus — corr.: praecinctum.

banbadona? — taberna. Perperam pro: barbadona? Cf. *barbotatus* »superne tectus«, *barbota* »navis tectae species«.

batadurus? — perperam pro *bat(t)adura* »triturationis frumenti«, »furtis« corr. in »furtivis«.

biclurus, bidurus — perperam pro *bic(h)arius, bucarius*. -ch- falso lectum ut -cl- > -d-.

bisama — falso pro serb.-croat. *bližina*, cf. *blischina* »vicinitas«. Ad eundem eventum a. 1386 *circumvicinus*... Dinić Acta II 242/21, a. 1386:... permittere circa vicinos Stangni et Vlacos se salvare in Stangno.

bobaria? — pestis (bubonaria?).

bombardarius — per errorem typographicum bis positum »mero aliorum drabantorum«, versus praecedens »diere... qui tor-« ad finem perductus non est.

borba? — serb.-croat. *vrba?*

borchinus? — instrumentum rusticum aliquod.

borchula? — collis sinuosus, cf. *burgola*. Cf. locorum similitudinem:

s. v. *burgola*: ascendendo per quandam burgolam... usque ad

s. v. *borchula*: ascendendo super borchulam... usque ad... De sonis vel litteris *c* — *ch* — *g* inter se mutandis cf. *cabia* — *chabia* — *gabbia*, *cabella* — *chabellum* — *gabella*, *caifus* — *gaifus*.

borscuatu — perperam pro: bor (serb.-croat.) sicatus, cf. vocabula textus »arborem desycatam«.

bubare? — ventilare, cf. ital. *buffo* »impetus venti«.

bussedo? — vas quoddam, cf. 2. *busus*... *bussus*, *bussa*.

bussoleta? — silva, nemus, cf. *bucedus* (med. lat. *buschetus*, ital. *boschetto*).

bustare? — perperam pro: *buscare* (cf. ital. *busca*) »indagare, explorare«.

cadelepum?, *cadelepus?* — pro: *cadaleptum* (gr. *katálepton*) »nummi minuti vel pondera minuta«.

caffa? — idem atque »gabbia«. Cf. Boerio 294 s. v. GABIA: dicesi anche *caffa*.

2. *campanella*... malium (?) — corr.: *macium*; cf. ital. *macis*, *mace*, *macio*, angl. *mace*, theod. *Macis*(blüte). Cf. Meyers Konv.-lex. Bd. XIV (1906) s. v. Myristica: »Der zerschlitzte, fleischige, rote Samenmantel bildet die Muskatblüte (Macis, Macisblüte) des Handels.« Propter formam nomen *campanae* inventum est.

canifer... (regis — corr.: (regis).

campancia?: vas vel instrumentum aliquod. Cf. *campacella*.

capitosus?: forsitan cognomen vel agnomen.

carari: iudices carari? — quibus viae carrariae curae sunt. V. textum s. v. 1. *cararius*.

carescere? — de pretio salis dicitur, quod »carum« fit.

carissea? — idem atque *carita* »navis genus«.

carito? — pro: *canto*, *cantonus* (q. v.).

carlescus? — dictus a Carolo, cf. *carlenus*.

cartigare? — carta vectigalis soluti munire.

cataneum... status? — pro: *cataverium* status (?) = *indutiae*, quibus status quo servatur. Cf. *catavera*, *cataveraria*, *cataverius*.

cauca? — vitis.

cavara? — corr.: *cavare*, inf. subst. indecl. »fodere«. Cf. *bibere*, indecl., n.

cerga? — (serb.-croat.) tentorium. Cf. ad rem *celega*, *-celiga* »barcarum tegumentum«.

ceveda? — *iecur?*

choe? — pro: *chocha* (cf. *coca*, *caucha*) »navigii species«.

cia? — pro: *cilia*.

cici de fide — pro: *eici de fide*.

cignis... renum *ciglar* — perperam repetitum e lemmate *ciglar*. Deest lemma *cilica*, *cilizza*.

cimator... tondit — corr.: tondet.

civientes? — pro: *s(a)evientes*.

clamare... per preconem *Comunis* — contextus deest, nam »nem per eundem cr. f. ...« falso translatum e lemmate *clamatio*.

clauoulium... cum *clauoulio* necessariis et consuetis — corr.: cum *clausulis*.

corbatium? — idem atque *curvecia*, *corvecia* »lorica«.

costrare? — corr.: *compraestare* »reddere«. Cf. *compraestare* »mutuum dare«.

crancram? — corr.: *oramoram* »nunc ipsum« (ad instar ital. *or ora*, lat. *horam horam*).

crigmola? — corr.: *cognola*, i. e. *corniola* (ubi cf. *Monum. Zagr. XI 126/7*).

curseta? — demin. *cursa*, *cursus?*

dechela? — corr.: de *czeha* (q. v.).

decisio... *fide oculata* — corr.: *oculata*. Cf. s. v. *demactatio*.

delidere... *delisa*: *delisa* subst. *delicia* (lat. *deliciae*) est. Sensus *epistulae* est: etiamsi id, quod imperatur, iucundum non est, tamen faciendum est. Cf. *beneficiensa*.

depollisset, *depulasset* — interpretationi repugnat oppositio »depollisset sed non werberasset (sic!)«. Subesse videtur *depilare* (cf. *decapillare*).

derg — corr.: *breg* (serb.-croat.), v. s. v. *bregħ*, *bregus*.

descenuta? — pro: *desten* verbi *distinere* »captum tenere«, cf. ital. *distenimento*.

desdare? — mittere, cf. ital. *disdare* »remittere«.

desenum, *decenum?* — forsitan idem quod *decena* (q. v.): »locus, ubi *decena* stare consueverat.«

destromittere? — pro: *destro* mittere, i. e. tempore idoneo (cf. infra »si potest«, cf. *destrum* »opportunitas...«

dextrum 4. — locus »opportunus«, quem »mundavit ab immundiciis«, erat »latrina«.

dircirium? — cf. *drecia*, *dreçera*, *drezetia*, *artatikium*.

dridisticus? — officialis, qui tunicam subuculam (cf. *drednycza*) portabat. Per errorem pro: *dre/idnisticus*.

drina? — pro: *doctrina*.

drullia? — trochlea. Cf. *dradere* »tradere«, *druda* (theod. *traut*).

elitum? *elitus?* — pro: *epatum* »iecur«, cf. *epar*.

emisorie? — pro: *emiss* »expressis verbis.«

encenssarium? — pro: innecessarium.

enors — per errorem pro: egurfa, cf. *eger... egurfa*.

ensenia, pl., n.? — signifer (cf. francogall. *enseigne*, m.).

ersanus?, *ersanum?* — arcanum, n. Cf. *erra »arrha«*.

erulus — theod. Erle »alnus«.

estragare — pro: estravagare »vagari«.

esuarium? — cibaria.

excersitus? — orbatu. Cf. *ac-cersitus »mit Gewalt herbeigezogen«* (Georges s. v. *arcesso*).

expeliasti — expulisti.

facata? — faces, teda.

faganelum? — pro: fazanelum, v. *fazolus*.

farnita? — faretra.

favarius?, *fauarius?* — ital. *favaria* (lat. L. *cercis siliquastrum*, theod. Judasbaum). V. etiam s. v. *fimatus*.

felçus... vadit ad Valdrinto usque ad — nonne recte »a(b) V.«?

1. *fersa* — idem quod 2. *fersa*.

firmum? — possessio (ital. *fermo*).

fimatus? — per errorem pro: *fimbriatus: »cercis siliquastrum, Judasbaum«*. Cf. *favarius*.

POVZETEK

V Zagrebu je začel izhajati slovar srednjeveške latinščine Jugoslavije. Izdaja ga poseben medakademijski odbor, v uredniškem odboru so M. Kostrenčić, V. Gortan in Z. Henkov. Slovar zajema latinščino dokumentov srednjega veka, v kolikor so bili pozneje objavljeni v tiskanih edicijah. Poznejšim prepisovalcem in izdajateljem nekatere besede niso bile jasne, tudi uredniki tega slovarja so takšne besede ponekod rajši pustili nerazložene, kakor da tvegajo kaj negotovega. Pisec tega članka je poskusil nekaj takega gradiva pojasniti.